

Soli Deo Gloria

Jedině Bohu buď sláva

Listopad 2023
Ročník 4, číslo 37

**... postaví si domy, vysadí vinice,
bezpečně budou bydlet, až vykonám
soudy nade všemi sousedy kolem,
kteří jimi pohrdají. I poznají, že
já jsem Hospodin, jejich Bůh.
(Ezechiel 28,26)**

OBSAH

Dobré ovce <i>Jan Hus</i>	3
Znamení časů <i>-jk-</i>	5
Je logika maskulinní? A matematika bělošská? <i>Sharon Jamesová</i>	9
Výzva jménem „woke“ (2. část): Křesťanská odpověď <i>Mostyn Roberts</i>	13
Bůh se staví proti pyšným <i>Jan Karafiát</i>	20
Priorita modlitby <i>-jk-</i>	24
Hřích zanedbávání modlitby a jeho příčiny <i>A. Murray</i>	26
Pluralita starších a diakonů <i>Clifford Pond</i>	29
Proč církev opustila způsob vedení skupinou starších? <i>-jk-</i>	33

Vydává **Spolek Soli Deo Gloria**
 Bellušova 1810/19, 155 00 Praha 5
 Odp. redaktor Jaroslav Kernal
 © Spolek Soli Deo Gloria
 www.solideogloria.cz
 kernalj@solideogloria.cz
 Č. účtu 2602365989/2010 (Fio)
 Vychází měsíčně.
 Ev. č.: MK ČR E 24450
 Tisk: Expresta s.r.o.,
 Martina Granca
 3615/15
 841 02 Bratislava
 Slovensko

SOLI DEO GLORIA

Hospodine, nakloň nebesa a sestoup! (Ž 144,5)

Společně s Davidem voláme k Bohu s prosbou, aby sestoupil, aby naklonil nebesa, přišel a vyvedl svůj lid z tohoto údolí stínu smrti. Už jednou Pán naklonil nebesa a sestoupil – stal se člověkem a v lidském těle podstoupil smrt kvůli nám. Vzal na sebe hříchy svého lidu a otevřel nám cestu spásy. Díky jeho oběti máme otevřený přístup k Otce v nebesích, díky jeho kříži zůstalo nebe nakloněné a my můžeme přicházet až před Boží tvář.

Přesto voláme znovu, aby Pán naklonil nebesa a sestoupil. Toužíme po tom, aby přišel ve své slávě a moci, aby přišel na oblacích, přinesl spravedlnost a právo a obhájl svůj lid proti všem jeho protivníkům. Pán přijde jako svrchovaný soudce a potrestá každé zlo, bezpráví, násilí i zvůli.

Ruku v ruce s tímto našim voláním jde i prosba za to, abychom nebyli jako pošetilí služebníci, ale abychom byli nalezeni věrní

Jaroslav Kernal

DOBŘÉ OVCE

Jan Hus

*Volá své ovce jménem a vyvádí je. Když je má všechny venku,
kráčí před nimi a ovce jdou za ním, protože znají jeho hlas.
Za cizím však nepůjdou, ale utečou od něho, protože hlas
cizích neznají. (J 10,3–5)*

Ovce jdou za pastýřem. Toho se dotýká Písmo v onom místě: „ovce jdou za ním“ a dodává i příčinu „protože znají jeho hlas“. Znáte-li tedy hlas Ježíše Krista, pochopíte, a víte, co poroučí. Proto se praví v listě Římanům 10,14: „Jak mohou uvěřit v toho, o kom neslyšeli? A jak mohou uslyšet, není-li tu nikdo, kdo by ho zvěstoval?“ Víra je na základě slyšení, slyšení pak slova Božího je prostřednictvím kazatele, takový je pořádek a vývoj jednoho z druhého.

Ovce nejde za cizím, nýbrž prchá před ním. A na to se vztahuje ono místo Písma: „Za cizím však nepůjdou“ tj., za ďáblem. Jeho hlas je pýcha od slova „pyšním se, pyšniš se, pyšnit se“, „smilnit“, „nekázat v kaplích“. Onen hlas ovce neslyší, poněvadž neposlouchají onoho hlasu, jenž je cizí hlasu Kristova. Neboť Kristus, pravý pastýř, přikazuje, aby se všude kázalo, jiný, aby se nekázalo – a tak je tomu i s ostatními zlořády a nepravostmi, k nimž velí protivník. Jsi-li tudíž ovce Boží, viz, abys nenásledovala cizího. „Protože neznají“, tedy neposlouchají hlas cizích. Proto praví Kristus u Matouše 25,12: „Neznám vás“, tj., nechci vás mít za své a k spáse určené. Ačkoliv Kristus všechny zná, přece neuznává všechny za hodny věčné spásy, jak je patrné na pošetilých pannách, jež znamenají zástup všech těch, kdož budou zavrženi.

Proto uvažme tyto vlastnosti dobré ovce a hledme, abychom byli skutečně jako ovce a ne jako smrdutí kozli, kteří budou postaveni na levici k zavržení v den soudný. O nich praví Matouš 25,33.41: „Ovce postaví po pravici a kozly po levici ... a řekne těm na levici: ‚Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, připraveného ďáblu a jeho andělům!‘“

Jsou pak ty ovce dvojí. Jedny jsou skutečně pravé, dobré ovce, jiné toliko na pohled. A tak Bůh poznal (viz list Římanům), kdo jsou jeho vlastní – a rozeznal též, kdo je ovce a kdo kozel. Ovce pravé slyší hlas Kristův a plní ho, zato ovce, jež se jimi jen zdají, to nečiní. K rozeznání takových dává návod Jan Zlatoústý ve výkladu na evangelium (Lukáš 12,1): „Varujte se kvasu farizeů“ tím, že uvádí trojí způsob, jak poznat ovci a vlka pomocí píce a masa. První způsob je ten, že se rozeznává ovce od vlka pící a masem: Předlož, praví, maso lákání a píci dobré pověsti. Je-li to vlk, chopí se masa, je-li to ovce, chopí se píce a bude se jí krmit. O takové trávě se praví u Ezechiela 34,14: „Budu je pást na dobré pastvě; jejich pastviny budou na výšinách izraelských hor.“ Za druhé se poznají (chceš-li poznat, je-li to ovce nebo vlk) zataháním za ocas, protože vlk, je-li tahán za ocas, ožene se za sebe, avšak ovce jde kupředu přímo bez bečení. Snáší-li to trpělivě, pak je to ovce. Za třetí se poznává ovce podle svěšení hlavy, tj. podle pokory.

Rovněž tak rozlišuj lidi, ženu neb muže: je-li to vlk, bude se vzpírat a výt, pakliže pokorně strpí příkoří, je to ovce. Vlk vyje s pozdviženou hlavou, chlubí se a vynáší se mocí sobě danou nebo svým bohatstvím. Právě tak činí chlubitiví kněží, když říkají: „Hlupáci, my vás můžeme poslat do pekla nebo vám dát Ducha svatého!“ O nich praví prorok v Žalmu 73,9: „Do úst nebesa si berou“ a zpupně praví: „My jsme svatí, my máme moc vám uzavřít a otevřít království nebeské. Takoví, kdo se takto chlubí a se zdviženou hlavou vzhůru vyjí, jsou vlci hltaví a nejednají podle Krista, jenž pravil: „Nehledám svou slávu.“ Když však taková ovce věší nízko hlavu a ve veškerém svém jednání se pokořuje, pak to není ani kozel, ani vlk, nýbrž ovce Kristova. Jedná podle vzoru svého zbožného pastýře, jenž praví v evangeliu Janově 8,50: „Já sám nehledám svou slávu.“ Podobně si počínají též jeho ovce, jež nakonec budou s ním přivedeny do království nebeského.

Ten, jenž je od věčnosti, dopřej nám toho všeho.

ZNAMENÍ ČASŮ

Jaroslav Kernal

Pokrytci, umíte posoudit to, co vidíte na zemi i na obloze; jak to, že nedovedete rozpoznat tento čas? (Lk 12,56)

Ježíš se obrací k zástupu – uvědomme si, že zástup je stále shromážděn kolem Ježíše už od okamžiku, kdy odešel z domu farizea na konci 11. kapitoly. Zástupy se tísnily kolem Pána, když odmítl být soudcem mezi dvěma bratry, kteří se hádali o své dědictví.

V tuto chvíli ovšem Pán ukazuje na to, že je soudcem daleko větším – kvůli jeho dílu přichází rozdělení a podle něj bude souzen celý svět. Pán ještě před křížem ukazuje shromážděnému zástupu, že on je tou osobou, skrze kterou bude vše rozsouzeno. Ale vedle toho je také varuje – varuje je před duchovní leností nebo otupělostí. Před neochotou dělat duchovní rozlišování. A ukazuje jim to na praktickém příkladu. Každý den se dívají na oblohu a určují, jaké bude počasí. A dělají to dobře. Jejich zkušenosti odpovídají realitě, v níž se pohybují. Ale zcela jinak je tomu v duchovní realitě:

Pokrytci, umíte posoudit to, co vidíte na zemi i na obloze; jak to, že nedovedete rozpoznat tento čas? (Lk 12,56)

To, co vidí na obloze, rozpoznají velice snadno a dobře. Proč totéž neudělají v duchovních věcech? Za toto jednání si vysloužili Pánovu výtku, takže je nazývá pokrytci. To slovo, řec. *hypokrités*, znamenalo v klasické řečtině divadelního herce s velkou maskou před obličejem. Ovšem v židovském chápání to slovo znamenalo ještě více: popisovalo bezbožného člověka, takového, který se odvrátil od pravdy. V našem textu popisuje lidi, kteří ve svých životech jednájí rozporuplně – vidí znamení časů, ale odmítají je pravdivě interpretovat. Dovedou posoudit znamení na obloze, která se týkají počasí, ale neposuzují znamení, která ukazují na blížící se Boží soud. Jsou jako lidé za dnů Noeho:

Jedli, pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noé vešel do korábu a přišla potopa a zahubila všechny. Stejně tak bylo za dnů

Lotových: Jedli, pili, kupovali, prodávali, sázeli a stavěli; v ten den, kdy Lot vyšel ze Sodomy, spustil se oheň a síra z nebe a zahubil všechny. (Lk 17,27–29)

Nebylo to tak, že by tito lidé neměli žádné indicie, na základě kterých by měli rozpoznat tento Boží čas. Bylo to přesně naopak. Vzpomínáte si na mudrce z Východu, kteří se přišli poklonit nově narozenému králi z Matouše 2? Šli se zeptat krále Heroda, který se ptal zákoníků, kde se má narodit Mesiáš. „V Betlémě,“ byla jejich pohotová odpověď. Kolik z těchto mudrců tam bylo, aby se poklonili tomuto nově narozenému králi? Ani jeden! Jan Křtitel vydával jasné svědectví o Kristu – ale neposlechli ho. Později Ježíš říká:

Čemu tedy připodobním lidi tohoto pokolení? Komu se podobají? Jsou jako děti, které sedí na tržišti a pokřikují na sebe: ‚Hráli jsme vám, a vy jste netancovali; naříkali jsme, a vy jste neplakali,‘ Přišel Jan Křtitel, nejedl chléb a nepil víno – říkáte: ‚Je posedlý.‘ Přišel Syn člověka, jí a pije – říkáte: ‚Hle, milovník hodů a pitek, přítel celníků a hříšníků!‘ (Lk 7,31–34)

Zase nic. A tak to šlo stále dokola. Proto ta tvrdá slova: pokrytci! A klade jim jednoduchou otázku: „Proč nejste s to sami od sebe posoudit, co je správné?“ (Lk 12,57). Tato otázka je klíčem k našemu duchovnímu zdraví. A odpověď na ní předznamenává to, zda budeme ve skupině těch, kdo jsou duchovně tupí, otupělí, lhosejní, nebo zda budeme nalezeni jako věrní – jako správci z předchozího oddílu Lukáše (Lk 12,43–44).

Máme jen dvě možné odpovědi na tuto otázku, kterou Ježíš klade zástupům. První odpověď nám Lukáš zaznamenal už na začátku jedenácté kapitoly, když psal o modlitbě. Tehdy napsal, že ačkoliv jsme zlí, umíme dělat i dobré věci. To je to jádro. Nejsme s to posoudit, co je správné, protože jsme zlí. Lidské srdce je převrácené (Jr 17,9). Jinými slovy – nemůžeme rozpoznat tato znamení časů, protože toho nejsme schopni, a i kdybychom byli, tak stejně nechceme, protože nechceme mít nic společného s Bohem. Znamenalo by to příliš mnoho pro naše životy. Jsme duchovně mrtví a zoufale nutně potřebujeme Boží milost a probuzení. To je správná odpověď na tuto Pánovu otázku. To je jediná odpověď, která nás může přivést pod kříž Ježíše Krista, k jeho dokončenému dílu vykoupění, která nás přivádí k jeho nohám,

kteřá nás pokořuje až do prachu, protože sráží naši pýchu, kteřá si nechce připustit, že by bylo cokoliv špatně. A právě s ní je spojená ta druhá odpověď na tuto otázku – totiž jakákoliv jiná než ta první. Odpověď, kteřá říká, že to přesně nemůžeme vědět, ale že na tom nejsme tak špatně. Možná některé věci potřebují trochu poopravit, ale v jádru nejsme špatní lidé a Bůh toho na nás na soudu moc nebude mít. Tuto odpověď Ježíš pravděpodobně předpokládal, proto svým posluchačům připomíná, že musí být připravení na Boží soud (Lk 12,58–59).

Dostali jsme dar věčného života, dar spasení, kteřý je zadarmo, za kteřý cele zaplatil náš Pán, ale je tady cena za následování. A stejně tak jako našeho Pána stálo naše spasení úplně všechno, tak také nás bude stát následování Krista úplně všechno. Ale jenom toto těsné následování Pána nás dovede připravit na jeho druhý příchod, jehož známky vidíme už nyní. Jenom těsné následování Pána nás může připravit na setkání s nejvyšším soudcem, před nímž se skloní každé koleno na nebi i na zemi. A tak nám nezbývá nic jiného, než jít ke Kristu. Volat k němu a hledat záchranu jen u něj.

Nicméně Ježíšova otázka nás vede ještě dál. Máme rozpoznávat časy, v nichž žijeme, ale nejenom proto, abychom nebyli překvapení Pánovým náhlým příchodem, ale také proto, abychom byli schopni dát dobrou odpověď každému, kdo by se nás vyptával na naši naději (1Pt 3,16). Máme žít jako moudří, nikoliv jako pošetilci (Ef 5,15). Ačkoliv nejsme ze světa, byli jsme ponecháni ve světě, abychom zde svítili jako hvězdy v pokolení pokřiveném a zvráceném. Pokud však máme dát dobrou odpověď lidem tohoto světa, lidem naší doby, musíme také rozumět duchu doby. A i když je naše odpověď v jistém slova univerzální, protože vždycky povede k Pánu Ježíši Kristu a k jeho dílu, měli bychom být schopni také reagovat na konkrétní věci, s nimiž lidé tohoto světa přicházejí. Jestliže máme být Židovi Židem a Řekovi Řekem, potřebujeme vědět, čím se liší Žid od Řeka, potřebujeme poznat smýšlení druhých.

Jde o smýšlení a pochopení druhých. Přesně to vidíme u Pavla, když káže filozofům v Athénách. Vidí jejich snahu zalíbit se všem možným známým i neznámým bohům, takže odtud vychází a zvěstuje jim Stvořitele světa a Soudce všech lidí. Ale rozumí dnešní křesťané světu kolem sebe? Církev je vždycky vystavená dvojímu nebezpečí:

Nebezpečí, které je více zřejmé, spočívá v tom, že se církev pod záminkou porozumění světu poddá, tedy zesvětští. Místo aby svítila do temnoty okolního světa, začne se světem splývat. Potom už ale nemá čím by mohla oslovit svět, protože v samotné takové církvi už není místo pro evangelium, které je světu bláznovstvím, které svou mocí odděluje církev od světa a které svým obsahem svět uráží.

Druhé nebezpečí spočívá v tom, že se církev uzavře před světem, schová hlavu do písku. To může vypadat tak, že uteče za hradby svých tradic a bude žít, jako kdyby svět kolem neexistoval, příp. existoval jako nutné zlo. Taková církev začne brzy připomínat skanzen. Misie vychladne a církev se zabývá jenom sama sebou. Jiným druhem útěku je to, co bychom mohli nazvat předuchovnělou odděleností od světa – i zde je svět vnímán jenom jako nutné zlo, v němž musíme být. Ale křesťan se nemá zabývat světem, má se zabývat jenom duchovními věcmi a ty světské, v nichž žijeme, má nechat světu. Jedná se vlastně o vytvoření jiné zdi, za kterou je možné se zavřít – v tom prvním případě je to tradice, v druhém zbožnost, přičemž ani jedno ani druhé není samo o sobě špatné, naopak je to žádoucí.

Když Charles Spurgeon mluvil o kazateli, řekl, že se má jedním okem dívat do Písma a druhým do novin (tehdejší noviny byly skutečně jiné, než dnešní), aby mohl evangelium přinést lidem do jejich životů, do světa, v němž žijí. Proto se i my musíme učit rozumět světu, v němž žijeme. Tento svět bude do příchodu Pána Ježíše stále ležet ve zlém a nám se bude vždycky „ošklivit i jejich plášť poskrvněný hříchem“ (Ju 23). Vypadá to, že se celý svět propadá do stále většího chaosu – morálního, společenského, ekonomického i politického. Může se v tom někdo vyznat? Je možné takovým věcem porozumět? Může to být velmi obtížné a možná nás to bude stát hodně času a namáhavého přemýšlení, ale určitě je dobré snažit se pochopit, proč lidé dělají to, co dělají, proč věří tomu, čemu věří, znát jejich vysvětlení a jejich důvody, protože to nám pomáhá otevřít cestu k nim a najít správnou strunu, na níž bychom mohli zahrát evangelium milosti Pána Ježíše Krista.

JE LOGIKA MASKULINNÍ? A MATEMATIKA BĚLOŠSKÁ?

Nebezpečné klamy tzv. „dekolonizace“

Sharon Jamesová

Už v polovině 80. let jsem se setkala s tvrzením, že zlý patriarchát zamořil celou naši kulturu „androcentrickým [na muže zaměřeným] bludem“. Předpojatost mužského myšlení (založeného na logice, vědě, objektivní realitě) všechno zkresluje! Tvrdilo se, že subjektivní (ženská) zkušenost je autentičtější.

Veškeré předchozí myšlení (včetně křesťanské tradice a Bible) bylo prý prosáklé sexismem. Zpochybňování tohoto přístupu bylo označováno za sexistické. Ve skutečnosti je samotné tvrzení, že „logika je maskulinní“, sexistické. Kritická teorie však představuje totální útok na pravdu a realitu. V naší společnosti dnes mnozí ani nevědí, co je to žena.

Čím si však mnozí jsou jisti, je to, že strukturální útlak je v západní společnosti pevně zakořeněn. „Postkoloniální teorie“ a „dekolonizace“ jsou prezentovány jako způsoby, jak tento strukturální útlak demaskovat a zpochybnit.

Tyto termíny naznačují zaměření na výuku o kolonialismu a jeho svržení. To je jeden aspekt. Jde však o něco hlubšího.

Nový gnosticismus

Pokud jde o poznání, tvrdí se, že pouze ti, kdo zažili útlak, mohou tvrdit, že o něm mají pravdivé vědomosti. Jejich „způsob poznání“ není přístupný privilegovaným (tzn. utlačovatelům). Tato takzvaná „teorie stanoviska“ je novou formou „gnosticismu“. Různí lidé mají přístup k různým pravdám (nebo „systémům poznání“).

Pokud jedna kulturní skupina používá tradiční medicínu (včetně čarodějnictví nebo magie), může být požadavek na vědecké prově-

ření tohoto způsobu „léčení“ považován za rasistický kulturní útlak. Věda je jedním z nástrojů, které privilegované skupiny (muži, běloši, heterosexuálové, osoby, jejichž gender odpovídá jejich biologickému pohlaví, lidé tělesně ne-postižení, kolonizátoři atd.) používají k udržení své moci.

„Matematika funguje jako bělošství,“ tvrdí profesorka Rochelle Gutierrezová z Illinoiské univerzity. Na Oxfordské univerzitě se oddělení matematických, fyzikálních a přírodních věd v současné době zabývá „dekolonizací“ těchto předmětů. To bude zahrnovat rozšíření chápání toho, „co představuje ‚vědecké poznání‘“.

Touto otázkou se zabývá také univerzita v Edinburku. Jeden z jejich profesorů vysvětluje, že dekolonizace učebních osnov spočívá v pochopení toho, jak „koloniální formy vědění“ formovaly to, co víme, a jak se podílely na „epistemicidě“ (zabíjení systémů vědění).

Donedávna jste se vždy mohli zeptat: „Jaké jsou důkazy pro toto tvrzení?“ Nyní, když se někdo zeptá na informace o tom, zda skutečně dochází k útlaku, může mu být řečeno, aby si „ověřil svá privilegia“. Mohou být obviněni z toho, že odhalují své privilegované, patriarchální, západní spoléhání na rozum, logiku a vědu a demonstrují svou „křehkost“, protože se nedokáží postavit vlastní vině. Může jim být řečeno, že objektivita je „škodlivá výzkumná praxe“. I děti by měly zažít „dekolonizované kurikulum“, tvrdí největší učitelské odbory v zemi.

Vzhledem k tomu všemu mnozí křesťané buď jednoduše skloní hlavu a doufají, že to všechno zmizí, nebo s tím souhlasí a věří, že to pomůže vzdorovat nespravedlnosti. Potřebujeme však reagovat lépe, a to přinejmenším ze tří důvodů.

Zpochybnění pravdy a skutečnosti

Tvrzení, že některé formy „pravdy“ jsou dostupné pouze utlačovaným skupinám, znamená, že může existovat více (potenciálně protichůdných) pravd. Taková iracionalita a nesoudržnost podkopává samotné základy naší civilizace.

Jakmile je jednou popřena univerzální pravda, rozumná debata je nemožná. Ti, kteří zpochybňují přehnané verze koloniální historie,

jako například americký učenec černé pleti Thomas Sowell, jsou odmítnuti jako rasisté. Objektivní důkazy přestávají platit.

Zpochybnění jednoty lidstva

Klíčovým textem projektu dekolonizace je kniha Frantze Fanona *Bídní země* (1961), která popisuje zvěrstva posledních let francouzské vlády v Alžírsku.

Tyto hrůzy byly extrapolovány tak, aby představovaly kolektivní hřích celé západní civilizace. Ti na Západě byli považováni za viníky, ať už se přímo podíleli na jakýchkoli skutečných zvěrstvech, nebo ne. Nebyli ani lidmi. Jedinou odpovídající reakcí na ně bylo násilí. Bylo třeba je zlikvidovat.

Tento narativ žije dál. Lidstvo je rozděleno. O některých skupinách se říká, že jsou vinny kolektivním hříchem (například rasismem), který nelze nikdy vymýt. Jiné skupiny jsou považovány za nevinné. To je falešné evangelium. Ano, musíme čelit nespravedlnosti a stavět se proti ní. Ale přisuzováním kolektivní viny se dopouštíme nové nespravedlnosti.

Útok na křesťanství

V komiksově verzi historie, kterou předkládá dekolonizační narativ, je křesťanství prezentováno jako „většinové“ náboženství Západu. Ti, kdo se hlásí ke křesťanství, mají privilegia. Jako skupina jsou vinni z útluaku.

To samozřejmě přehlíží skutečnost, že křesťanství roste nejrychleji mimo Západ. A pomíjí se pozitivní a transformující vliv, který Kristovi následovníci mají již více než dva tisíce let.

Jak bychom měli reagovat?

Místo nenávisti bychom měli projevovat lásku. Místo rozdělení bychom měli trvat na jednotě lidstva. Evangelium je nabízeno všem bez ohledu na naši „skupinovou identitu“. Před svatým Bohem jsme všichni hříšníci. Všichni však můžeme dojít odpuštění a začít znovu.

Nesmíme se nechat zastrašit současným útokem na pravdu a realitu. Biblický světový názor je jediným pevným základem pro obranu lidské důstojnosti, svobody a spravedlnosti.

Máme se modlit a pracovat na tom, aby světlo evangelia zazářilo a překonalo toxické rozdělení, které dnes v naší kultuře převládá.

Spisovatelka a lektorka Sharon Jamesová vystudovala historii na Cambridgi, teologii na baptistickém semináři v Torontu a získala doktorát na univerzitě ve Walesu. Sharon pracuje pro Christian Institute.

www.evangelical-times.org

POTŘEBUJEME KŘESŤANSKOU LÁSKU

Charles Spurgeon

Evangelista přivede do sboru všechny chudáky z okolí a i ti nejhorší lidé se sejdou, aby si ho poslechli. To by mělo být velkou radostí, ale v některých případech tomu tak není. Mnozí se pohoršují a v podstatě říkají: „Ne tak, Pane ... No, opravdu, já ... já ... nerad sedím vedle někoho, kdo je tak špatně oblečený a tak odporně páchne. ... Viděl jsem, jak přišla taková zhýralá žena, a měl jsem pocit, že musím odejít ze své lavice.“ Ach, vy velmi slušní lidé, dobře víte, že takové myšlenky člověka přepadají! Když vás posloucháme, moc o tom nemluvíte, protože víte, že by to neodpovídalo vaší pověsti; přesto se tísните na konci lavice, abyste se dostali pryč od chudých a potřebných. Nebo ne? Kdyby sem přišel člověk v ušmudlaném oblečení nebo se špinavým obličejem, tak byste si spěchali sednout na své místo ještě dříve než si sedne na vyklápecí sedačku v uličce, a troufám si říct, že byste to udělali už ve chvíli, kdy byste ho z dálky spatřili. Takových postojů a pocitů je tu hodně a mohou být velmi přirozené, ale rozhodně prozrazují slabost křesťanské lásky.

VÝZVA JMÉNEM „WOKE“ (2. ČÁST): KŘESŤANSKÁ ODPOVĚĎ

Mostyn Roberts

V první části této dvoudílné série (viz minulé číslo Soli Deo Gloria) jsme se zabývali některými aspekty ideologie „woke“, která zachvátila západní svět. Nyní se zaměříme na některá ponaučení, která si z tohoto kulturního otřesu můžeme vzít.

Pět podnětů k plodnému zamyšlení

1. Slovo tvoří

Právě Božím slovem vznikly a jsou udržovány všechny věci. Pohled kritické teorie na moc jazyka je chabým napodobením, ba dalo by se říci satanovým padělkem Stvořitelovy moci, ale poukazuje na něco pravdivého. Kristus mluvil své slovo v moci. Skrze Boží slovo se hříšníci rodí znovu. Kázáním Slova jsou hříšníci přiváděni k pokání a víře.

V každodenním životě uplatňujeme moc prostřednictvím slov, i když to nenazýváme tvořením, a to jak v rodinném životě, tak v obchodě či v církvi. To je třeba mít na paměti, než odmítneme důraz kritické teorie na moc jazyka.

Zásadně se však stavíme proti popírání objektivní skutečnosti, která předchází našemu mluvení: nakonec jen chabě napodobujeme Boží mysl a jednání – přemýšlíme, protože jsme Božím obrazem a pracujeme jen s tím, co nám Bůh daroval. Křesťané však především vědí, že účinnost slova proneseného v moci Ducha je nesmírná – převrací světy naruby.

2. Z biblického hlediska poznáváme pravdivě jen skrze víru a Slovo.

Epistemologie je velkým tématem kritické teorie – jde o způsob, jak poznáváme. Ale právě „ve víře chápeme, že Božím slovem byly založeny světy, takže to, na co hledíme, nevzniklo z viditelného“ (Žd 11,3).

Poznání, říkájí zastánci kritické teorie, musí přijít skrze zkušenost. Tato tzv. „teorie stanoviska“ říká, že věci můžeme poznat pouze z naší vlastní omezené perspektivy. To je nevyhnutelné, pokud neexistuje absolutní pravda. Křesťané však také věří v „teorii stanoviska“, jenže ta je stanoviskem Boha, který zná všechny věci a ve svém Slově nám sdělil objektivní pravdu. Jediný způsob, jak si být něčím jistý, je vědět všechno nebo věřit tomu, kdo to ví. Vědět všechno může jen Bůh. Jediný způsob, jak si mohou být omezení tvorové něčím jisti, je věřit Slovu tohoto Boha.

Skrze víru sdílíme „stanovisko“ Vševědoucího – poznáváme na základě víry v jeho zjevení, nikoli na základě spekulace. Bůh vše stvořil a obdařil nás schopnostmi, abychom věci poznávali pravdivě (i když ne vyčerpávajícím způsobem, protože nejsme Bůh).

3. Rozpad západní kultury by neměl znamenat úpadek církve.

Na západním křesťanství může být něco domyšlivého. Zatímco křesťané se často zastávali chudých, vyvržených a lidí na okraji společnosti, západní křesťané si příliš často přisvojovali právo vládnout a těšili se přístupu k moci. To nás může znevýhodňovat při snaze oslovit „skupiny obětí“ generace kritické teorie.

Také nás to vede k tomu, že se cítíme zranitelní, když je napadán establishment. Dostali jsme se příliš blízko k moci a privilegovanému postavení, takže útok na moc pociťujeme jako útok na sebe. Jestliže v nás kritická teorie vyvolává paniku, není to známka toho, že bychom měli přehodnotit své postavení ve světě?

4. Nesmíme být lhotejní k předsudkům v našich církvích.

Nemusíme používat filozofický rámec kritické teorie, ale není špatné se ptát, zda nemáme předsudky (i neúmyslné) vůči černochům, zdravotně postiženým, ženám a (pomineme-li argumenty o morálnosti jejich chování) homosexuálům?

Kritická teorie nás nutí ptát se po hluboce zakořeněných postojích, které se mohou rovnat skrytému nebo počínajícímu rasismu. Nemusíme si osvojovat její metodologii nebo radikální cynismus, abychom se mohli podrobit užitečnému zkoumání. Srdce je nejjáludnější ze všech věcí (Jr 17,9).

5. Měli bychom být vděční zazpochybnění hegemonie racionalismu (který povyšuje rozum nad zjevení) a zároveň se bránit skepti kritické teorie vůči němu (neboť chceme používat rozum jako Boží dar) a vědě.

Zejména protestantské křesťanství bylo úrodnou půdou pro rozvoj rozumu i vědy a my nechceme, aby se jimi pohrdalo. Náš základ pro obojí je však zcela jiný, stabilnější a plodnější než ten, který navrhuje racionalistický humanismus. Musíme je obhajovat na biblickém základě, nesouhlasit s útoky na ně ani jednoduše neopakovat osvícenské volání po jejich nadřazenosti.

Sedm nebezpečí pro křesťanství

1. Odmítnutí objektivní pravdy

To nás provází již dlouho, zejména od postmoderního útoku na modernitu ve 20. století.

Kritická teorie však dovedla odmítání pravdy do zhoubné praxe – na našich pracovištích, v médiích, společenských institucích, v národní politice i v církvích. Jsme svědky toho, jak se projevuje nesnášenlivost relativismu, jaká nastává tyranie, když je oblíbený metanarativ lidského původu, neboť vládcem tohoto světa je satan.

2. Potlačování svobody slova

Kdysi bylo řečeno o významu misie pro církve, že křesťanství žije z kázání, jako oheň žije z hoření. Největším praktickým nebezpečím pro církve je zákaz kázání, vyučování a poradenství podle Bible.

Žádná kniha není pro hříšný svět, ať už se považuje za utlačovatele nebo utiskovaného, tak hrozná jako Písmo. Musí být umlčeno, říká kritická teorie. To nesmíme připustit.

3. Předefinování doktrín

Například být bělochem se v kritické rasové teorii (která aplikuje „woke“ na výbušnou oblast rasových vztahů) rovná hříchu (viz *Christianity and Wokeness*, Owen Strachan), je to však nevyhnutelná reali-

ta, za kterou nikdy nepřestanete pykat a pro kterou neexistuje odpuštění. Už jen proto, že jste běloch, jste rasista, zní dogma.

Být bílý se stává téměř prvotním hříchem. Co s tím může každý takový „hříšník“ dělat? Být černý naopak znamená mít náskok na cestě ke spravedlnosti.

4. Rozdělení v církvi

V Americe se kritická rasová teorie dotkla církví mnohem více než ve Velké Británii: když jsou běloši považováni za rasisty jen proto, že jsou běloši, těžko nám to může pomoci „zachovat jednotu Ducha spojení svazkem pokoje“ (Ef 4,3), jakkoli skutečný rasismus může existovat a je třeba ho řešit.

Všichni jsme hříšníci, možná dokonce všichni trpíme určitou mírou xenofobie (strachu nebo odporu k cizincům), ale to není totéž jako být rasistou. Kritická rasová teorie demonizuje rasismus nad všechny ostatní hříchy a upřednostňuje údajné oběti před ostatními členy společenství, ale ani jeden z těchto postojů není oprávněný.

Předpokládá vinu jedné části církve, i když neexistuje žádný důkaz o jiném hříchu než ten, že „je bílá“. Předjímat věc tímto způsobem je v rozporu s biblickou spravedlností a je to způsob, jak způsobit rozdělení v církvích, nikoli je uzdravit. Totéž platí pro postoj k dalším „utlačovaným“ skupinám: ženám, postiženým atd.

5. Kolektivní pojetí člověka

Působíme v různých velkých skupinách, ať už jde o rodiny, národy nebo církve, ale v zásadě jsme jednotlivci. Jednotlivec se v kritické teorii ztrácí – kromě toho, že je členem skupiny. Na druhou stranu je také nebiblické vidět se jen jako jednotlivci. Jsme stvořeni k obrazu Trojjediného Boha. Jsme stvořeni pro společenství.

Pán jedná se společenstvím, ať už se svým lidem Izraelem, nebo se svou církví – nevěstou a tělem Kristovým. Jsme společenská stvoření a přílišná individualita Západu není ani biblická, ani zdravá. Jednotlivec a jeho společenství (Boží lid ve spojení s Trojjediným Bohem) jsou v Kristu udržovány v krásné harmonii. Problém kritické teorie spočívá v tom, že všechny skupiny se samy považují za oběti.

6. Ztráta lidské identity

Naše identita jako jednotlivců spočívá v tom, že jsme stvořeni k Božímu obrazu. Naše identita je vertikální, od Boha, nikoli horizontální, čerpaná z mého stvořeného já a jeho idiosynkratických, poškozených nebo hříšných vlastností. Kritická teorie „vlastního já“ je chatrná konstrukce, identita spočívající pouze v příslušnosti ke skupině, která je teoreticky ve válce s podstatnou částí lidského rodu a v rozporu s velkou částí jeho dějin, zkušeností a vědy. To prostě neodpovídá lidské zkušenosti a lidé nemohou žít, jako by tomu tak bylo.

Humanismus se snaží najít takové místo pro člověka, aby nebyl vnímán jako nespravedlivě diskriminující druh. Křesťanství bez ostychu poukazuje na jedinečnost lidských bytostí, mužů a žen, a to vytváří „silný“ pocit identity, plný a bohatý. Můžete kritizovat mé chování, mou sociální identifikaci, mou sexualitu, ale nezničíte mě. Jsem si jistý vědomím toho, že jsem stvořen k Božímu obrazu; a pokud jsem věřící, raduji se z hlubokého vědomí, že jsem Boží dítě, a to je základem mé identity.

7. Vnímání sebe sama jako oběti

Označovat se za oběť je z psychologického a sociálního hlediska destruktivní, hrozí, že budete pasivní, závislí, budete protestovat a vznášet nároky, ale nebudete motivováni k převzetí odpovědnosti nebo sdílení viny.

Z duchovního hlediska jsou v sázce větší věci. V Božích očích nejsme oběti, všichni jsme hříšníci. Duše, která hřeší, zemře (Ez 18,4). Všichni musíme skládat účty Bohu a přijmout to, co nám náleží za to, co jsme udělali (2K 5,10; Zj 22,12). Ačkoli v našem světě existují skutečné oběti a křesťané by k nim měli být milosrdní a soucitní, označovat se za oběť, natož výhradně za oběť, znamená odlidštit sám sebe a zapomenout na to, že před Bohem neseme stejnou odpovědnost jako všichni ostatní lidé.

Dvojí odpověď

Pravda a láska musí v každém případě působit společně, přesto lze říci, že pravda představuje konkrétní odpověď na výše uvedená ne-

bzpečí 1–3 a láska je konkrétní reakcí na nebezpečí 4–7. Přesto je nelze od sebe oddělovat.

1. Pravda

Pravda Božího slova musí být hlásána, zachovávána a praktikována. V dopisech Timoteovi Pavel poučuje svého mladého pomocníka, jak se vypořádat s falešnými učiteli. V církvi se nesmí vyučovat filozofiím, které převracejí evangelium (1Tm 1,3). Tito učitelé možná ani nechápou význam toho, co říkají, ale Boží člověk musí (1Tm 1,6–11). Nenechte se strhnout mýty nebo spekulacemi. Dbejte na to, abyste se vždy zaměřili na to hlavní, tedy abyste byli dobrými správci, toho, co vám Bůh svěřil, Božích záměrů, které jsou zjevené v evangeliu (1Tm 1,4; 6,2–5.20). Chraňte evangelium a zachovávejte jeho neporušenost (1Tm 1,11; 2Tm 1,14).

Evangelium je vzácné – podívejte se, jak zachránilo Pavla (1Tm 1,12–17). Vyučujte ho poctivě (1Tm 4,6.11–16; 2Tm 2,15; 4,1–5; Tt 2,7–8). Každé Slovo (2Tm 4,1–5). To je pravý metanarativ. Na něm závisí zdraví církve a spasení ztracených.

2. Láska

Cílem evangelia je láska (1 Timoteovi 1,5). Timoteus je vyučován, aby žil podle pravdy (1Tm 4,11–16) a laskavě se snažil přivést své odpůrce k pokání (2Tm 2,23–26). Křesťanský život je nejlepší apologetikou, která zdobí evangelium, jež hlásáme (Tt 2,10). Pravdu je třeba říkat (nebo „konat“) v lásce (Ef 4,15).

Nespěchejte s odsuzováním, ale naslouchejte lidem zapleteným do kritických teorií - jsou všude kolem nás, zejména, ale zdaleka ne jen, naši mladí lidé a ti, kteří studují nebo opouštějí univerzitu. Je nepravděpodobné, že by mnozí z nich vůbec nebyli dotčeni tím, co znamená a co obnáší „woke“ pohled na život.

Můžete se však pokusit chápat je a jemně poukázat na jejich chyby. Nemohou žít v souladu se svou filozofií. Chovejte se k nim, ať už jsou jakéhokoli přesvědčení, jako k lidským bytostem stvořeným k Božímu obrazu, protože takoví jsou.

Dopřejte jim „silný“ smysl pro identitu – jako lidské bytosti jsou mnohem bohatší, než jim dovolí jejich chatrný „woke“ pohled. Milujte

je, učte je pravdě s úctou (1Pt 3,15–16), byť je třeba tvrdě odporovat zarputilým učitelům této filozofie.

Závěr

Kritická teorie v sobě obsahuje určité pravdy. Například tím, že sesazuje z trůnu rozum a připomíná nám nároky znevýhodněných skupin ve světě v rámci západní civilizace i mimo ni, nám prokazuje jistou službu, i když vychází z filozofického základu, který musíme odmítnout.

V zásadě se však jedná o nebezpečnou a falešnou filozofii, která svou agresivitou a bezohledným prosazováním svých zastánců i jejich jednáním poškozuje a rozděluje společnost a ohrožuje církve.

Naše odpověď musí vycházet z biblického a kristovského základu, neboť v Bibli a v Kristu máme skutečně stvořitelské Slovo a pravdu, a to jak ve výrocích, tak v osobě. Kristus je Pán a byl jím po celé dějiny. Je Pánem i dnes a naše kázání, modlitby i služba v jeho království začínají tím, že na to s radostí pamatujeme. Poté, co si žalmista položil otázku: „Co dokáže spravedlivý?“, odpovídá si: „Hospodin je ve svém svatém chrámu, Hospodin má trůn svůj na nebesích“ (Ž 11,4).

www.evangelical-times.org

Předtím publikováno v Reformation Today, duben 2023.

BŮH SE STAVÍ PROTI PYŠNÝM

Jan Karafiát

Pokorou zevnitř se ozdobte. Bůh se zajisté protiví pyšným, ale pokorným dává milost. (1Pt 5,5 KRAL)

Tak to, milí v Kristu přátelé, napsal řecky apoštol Petr a Kraličtí to věrně přeložili. Otevřete si, prosím, Jakuba 4,6: „Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost.“ Apoštol Jakub to také napsal řecky a Kraličtí to věrně přeložili. A pohledte do Starého zákona, do Přísloví 3,34: „Poněvadž posměvačům on se posmívá, pokorným pak dává milost.“ Tak to napsal hebrejsky Šalomoun a Kraličtí to věrně přeložili. A Petr a Jakub nechtěli říci nic jiného než Šalomoun, ale nepřekládali ta slova samostatně, nýbrž tak, jak to máte v řeckém překladu Starého Zákona – Septuagintě. Tam se čte a rozumí se to, co napsal Šalomoun. Pak ten řecký překlad nemůže nic jiného znamenat, než co máme zde v původním textu. „Posměvačům se Bůh posmívá a pokorným dává milost.“ Řecky to neznamena nic jiného, a není tu žádný rozdíl. Když jste písmáci a dobře znáte svůj text a slyšíte, že to je v podstatě totéž, co je v Přísloví, tu vám vzchází pro váš text nové, neznámé světlo. Kéž by se nám otevřely oči i ten text!

Hodlám předkládat čtvero věcí:

I. Jakým pyšným, se Bůh protiví? Kde je jaká pýcha?

Kde je hřích, tam je pýcha, hrdost, domýšlivost, svévole, a každý při tom podle toho dopadá, neboť Pán Bůh se jim protiví. Vy jste posměvači a Pán Bůh se vám vysměje. To je naše neštěstí.

Co je to hřích? Hřích je přestoupení Božího zákona podle Písma, ale my to říkáme jinak: Hřích je každá sebemenší úchylka od Božích rádu. Arci, to již předpokládá, že máte jisté světlo. Bez toho se vlastně o hříchu nemůže mluvit. Proto nikdy neříkám, že zvíře spáchalo hřích, protože nemá světlo. Když tam to dítě rozbije okno,

to není hřích, ale když ti nešlechtníci rozbijí okno a mají z toho radost, to je hřích. Když jste evangelíci a děláte takové věci, to je něco jiného, než když to dělá neevangelík.

Hřích je z pýchy. Pokud jsem pokorný sám u sebe, ani mě nenapadne, abych se uchyloval od Božích řádů. My jsme tělo, které s sebou nese přirozeně vývoj, a ten neúprosně vede k pýše. Věci vám začnou pěkně jít a vy jste na to pyšní. Myslíte si, že to tak, jak to Bůh chce, nemusí chodit. Podívejte se do žalmu 2,3: „Zpřetrháme jejich pouta, jejich provazy pryč odhodíme.“ Zde je vědecký výměr hříchu: „Zpřetrháme jejich pouta – nedejme si líbit tu předepsanou cestu!

Jak asi dopadnu, když opustím Boží zřízenou cestu a půjdu svou vlastní? Velice špatně. To vzácné, co Pán Bůh na světě připravuje, svévolně opouštím. Jestli vám to na světě má chodit dobře, tak to musí chodit tak, jak to Bůh zamýšlel.

Všechny nemoci pocházejí z odchýlení se od Božích řádů. A když přijde lékař, hledá to odchýlení. Tak se to má ve všech věcech mravních a duchovních. A když jsem si zvolil tu úchytku, zvolil jsem si to nejšpatnější, co na světě může být. Představte si, že chodíte po trhu a hledáte všude to nejšpatnější, abyste si to koupili. Je v tom nějaký rozum? Zde je malý národ a kolem veliké národy. Ten malý národ by se ubránil? Otevřete si Ozeáše 4,11: „A hleděli si smilstva, vínem a moštem omamují srdce.“ A každá nepravost vám vezme sílu a srdce a jde to dolů, ať jste při tom sebechytřejší. Každý hřích se vymstí, byť by byl sebevydařenější.

II. Což není pomoc?

Je převzácná, ale pokud se držíte své pýchy, nikdy nedojdete k Pánu Ježíši. Pokud setrváš ve svém posměchu, nikdy Pána Ježíše nepřijmeš. Myslíte si, že pyšní lidé pochopí evangelium? On se postará o to, aby to nešlo.

Pomoc tu je, protože tu je on. Když chcete Boží milosrdenství, je tu pro vás. „Kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven.“ Žádný si nebude moci naříkat: „Ano, já jsem tam přišel, a vykládal jsem, že potřebuji milost a řeklo se mi, že ten můj pád je příliš veliký.“ To není pravda.

„I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejší jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna.“ Tak to říká Izajáš. Ale kdo byste si dali tu pomoc líbit, když máte pýchu? Světští lidé se náramně klamou, kteří Pána Ježíše vychvalují. Pán Ježíš dobře snese srovnání s proroky, když ho neznáte; ale jak ho začnete znát, tu se vám nebude líbit.

„Učte se ode mne!“ Podívejte se, co po vás Kristus chce: „Jestli jste se nevzdali těch věcí, kterými vládnete, nemůžete býti moji učedníci.“ Musíte být jako děti! Světský člověk řekne: „Děkuji pěkně za tohle učení.“ Když se vám na světě krásně daří, tím méně máte smyslu pro duchovní věci. Hřích neznamena mít hojnost – to je milost! Ale znamená to, že nebudete chtít Boží milosrdenství. To je hřích. „Já se vás neprosím o žádné milosrdenství.“ Šalomoun měl toho příliš mnoho a ono to s ním točilo. Když se zůstává při té pýše, nikdo nepochopí evangelium.

III. Boží zásah

Když se Pán Bůh do toho vloží, spadne z nás pýcha a doslaví se pokora. On vám nepošle mistry, kteří by vám vykládali nějaké daremné námitky. Když jste neobrácení, jak byste neměli námitky? Ale když se do toho vloží Bůh, pošle vám třeba rybáře, naplněného Duchem svatým. A Duch svatý s vámi začne pracovat. Každý, i přirozený, člověk řekne: Tu jsou stíny, ale když se ty stíny odpočítají, to ostatní je vzácné. Ale když se dostaví Duch svatý, tak shledáš, že když se to odpočítá, že to ostatní je právě takové. Když řvete nad sebou, to vám dal jen on, který vám chce pomoci. Když jsem chodil mezi vás, mistry, ještě jste ve mně tu pýchu rozdmýchávali. Ale když jsem přišel k Pánu Ježíši, hned šla všechna pýcha pryč. „Ty potřebuješ mě a musíš ke mně!“ Ale co si počnu s hříchem? „Ten na sebe беру já.“ Ten tichý to vnesl na dřevo kříže. To je věčné evangelium. On ti dává novou mysl. Pýcha tu nemůže zůstat.

IV. Boží věrnost

Jestliže vás k sobě obrátil, dojde na všechno ovoce Duchu svatého, protože tu je ta pokora, ve které to ovoce Duchu svatého kvete a roste.

Ovoce Ducha svatého tu nemohlo kvést a růst, pokud tu byla pýcha. Jestli vás obrátil, tak vás na něco obrátil. Všechno ovoce Ducha svatého kvete. Začíná to tím prvním a to není láska a radost. Vy se musíte nejdříve s ním sjednotit a zde nemůže být pýcha a svévole a domýšlivost. První ovoce Ducha svatého je pokora. Pak to ostatní může kvést. Bylo by to marné usilování o vánocích pěstovat lilie!

Čím více pokory, tím více Ducha svatého. Kde je nejvíce ovoce Ducha svatého, tam je největší pokora, protože to jinak nejde. V nebi je samé ovoce Ducha svatého, ale pýcha žádná, domýšlivost žádná, tam je všechno takové, jak on si to přeje. Ten je ten nejšťastnější na světě, kdo je na světě ten nejmenší u sebe. Čím více pokorné, tiché myslí, tím více působí Duch svatý. Kdo je ten nejnešťastnější na světě? Ten, který je nejdomyšlivější, a to je ďábel.

Já jsem hotov. Neboj se, být pokorný, neboj se postavit se na to, co s sebou bude, když je člověk pokorný, neboť jestliže ti je dáno, to je milost. A ten text říká: „S tebou to dopadne tak, jako se všemi druhými, kteří jsou pokorní, že jim Bůh všechno přidá, co jim chce přidat.“ „Pokorou zevnitř se ozdobte. Bůh se zajisté protiví pyšným, ale pokorným dává milost.“ Amen.

Kázáno 13. března 1910.

PRIORITA MODLITBY

Jaroslav Kernal

*Na prvním místě žádám, aby se konaly prosby, modlitby, přímlyvy,
díkůvzdání... (1Tm 2,1)*

Na prvním místě! Nesmíme zapomenout na to, že do druhé kapitoly prvního listu Timoteovi jsme se nedostali z ničeho nic, nespadli jsme do ní z vesmíru, ale přišli jsme do ní skrze první kapitolu – na ní navazujeme a na ní stavíme. Velmi konkrétně stavíme na evangeliu, které Pavel vysvětlil v patnáctém verši. Dokonce na začátku prvního verše je v originále drobné slovíčko, které odkazuje na předchozí text, je to částice, která se používá k vyjádření návaznosti na to, co bylo řečeno předtím. Mohli bychom ji přeložit jako ‚tedy‘ (ČSP, Pavlík) nebo ‚pak‘ (KRAL), ale mohli bychom ji přeložit i slovem ‚proto‘.

Pavel zdůrazňuje evangelium, zdůrazňuje dobrý boj, který máme bojovat, abychom si zachovali víru a dobré svědomí, zdůrazňuje vykonávání kázně v církvi a vyloučení těch, kteří žijí v hříchu, nelitují toho, nečiní pokání a tak se rouhají svému Vykupiteli. A *proto* na prvním místě žádá, aby se církev modlila. Je to vlastně naprosto přirozené – pokud se křesťané nemodlí, pokud svou sílu nehledají u Pána, v jeho veliké moci, potom to znamená, že spoléhají jenom sami na sebe, na svou sílu, na svou moudrost, na svou moc, na svou výmluvnost, na svou chytrost a logiku, a to je nejrychlejší cesta k tomu, aby pohrdli dobrým svědomím a ztroskotali ve víře.

Proto je prvním požadavkem zdravé víry, prvním důsledkem evangelia právě modlitba. Někdy se modlitba přirovnává k dýchání – je to takové duchovní dýchání. Kdo dýchá, žije. Kdo nedýchá, je nejspíš mrtvý nebo brzo bude. Když se narodí dítě, jednou z prvních věcí, která ohlašuje jeho narození, je jeho křik. Křik je důkazem, že dýchá! Modlitba je důkazem, že křesťan žije. A podobně jako dýchání je jednou ze základních životních funkcí, takže skoro nikdy nepřemýšlíte nad tím, že teď se musíte nadechnout a teď vydechnout, že

teď jste málem zapomněli dýchat a teď jste dýchali moc, i modlitba se musí stát pro křesťana něčím naprosto přirozeným, o čem nebude ani přemýšlet, ale co bude prostě a jednoduše žít, protože modlit se můžete kdykoliv a kdekoliv. A samozřejmě máme mít vyhrazený čas jenom pro modlitbu. A jako sbor máme mít vyhrazený čas, kdy se budeme společně modlit jako tělo Kristovo.

Pavel to zdůrazňuje v našem textu, když říká, že modlitba je tím, co křesťané mají dělat na prvním místě, doslova je tam ‚před vším‘, tedy před vším ostatním, čím bychom se chtěli a měli zabývat, se máme na prvním místě modlit. České příslovce především, které používá většína českých překladů, trochu oslabuje ten důraz, který zde je. Ten text bychom mohli také přeložit jako nejprve ze všeho, ‚na prvním místě‘ (E), což mnohem více ukazuje na prioritu, důležitost, na výsadní místo modlitby v životě křesťana i v životě církve. Je tady evangelium na straně jedné, Boží slovo, na němž stavíme a skrze které mluví Bůh k nám a na druhé straně je tady modlitba, kdy my mluvíme k Bohu. Pavel povzbuzuje, vybízí, žádá, napomíná křesťany k tomu, aby se na prvním místě modlili. Sloveso, které Pavel použil, je slovo *parakaleó*, které se překládá jako napomenout nebo povzbudit, tedy vybídnout, nějakým způsobem popostrčit, žádat, zvat. Jsme tedy zváni, voláni, napomínáni, popostrkování k tomu, abychom se na prvním místě, přede vším ostatním, modlili.

V každý čas se v Duchu svatém modlete a prostě, bděte na modlitbách a vytrvale se přimlouvejte za všechny bratry i za mne. (Ef 6,18)

V modlitbách neustávejte. (1Te 5,17)

Ale vy, milovaní, budujte svůj život na přesvaté víře, modlete se v Duchu svatém, uchovejte se v lásce Boží a očekávejte milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista k věčnému životu. (Ju 20–21)

HŘÍCH ZANEDBÁVÁNÍ MODLITBY A JEHO PŘÍČINY

Andrew Murray

Má-li svědomí vykonat svou práci a má-li zkroušené srdce pocítit svou bídu, je nutné, aby každý jednotlivec pojmenoval svůj hřích. Vyznání musí být velmi osobní. Mezi služebníky pravděpodobně neexistuje jiný hřích, o kterém by každý z nás měl s hlubším studem vyznat – „Vinen, opravdu vinen“ – než je hřích zanedbávání modlitby.

Proč je tedy právě zanedbávání modliteb tak velkým hříchem? Zpočátku se na to pohlíží jen jako na slabost. Tolik se mluví o nedostatku času a nejrůznějších rozptýleních, že hluboká vina není rozpoznána. Upřímně si však přejme, abychom do budoucna hřích zanedbávání modliteb skutečně považovali za vážný hřích. Zvažme tedy:

1. *Jakou potupou je to pro Boha.* Je tu svatý a nanejvýš slavný Bůh, který nás zve, abychom k němu přišli, vedli s ním rozhovor, žádali ho o věci, které potřebujeme, a zakoušeli, jaké požehnání je ve společenství s ním. Stvořil nás ke svému obrazu a vykoupil nás skrze svého vlastního Syna, abychom v rozhovoru s ním nacházeli nejvyšší slávu a spásu.

Jak tuto nebeskou výsadu využíváme? Kolik je těch, kteří si na modlitbu vyhradí pouhých pět minut! Říkají, že nemají čas a že jim chybí srdečná touha po modlitbě; neumějí strávit půl hodiny s Bohem! Ne že by se absolutně nemodlili; modlí se každý den – ale nemají z modlitby žádnou radost jako z projevu společenství s Bohem, jímž dávají najevo, že Bůh je pro ně vším.

Když je navštíví přítel, mají čas, udělají si čas i za cenu oběti, aby si s ním mohli popovídat. Ano, mají čas na všechno, co je skutečně zajímavé, ale nemají čas na to, aby se věnovali společenství s Bohem a těšili se z něho! Najdou si čas na stvoření, které jim může být užitečné; ale den za dnem, měsíc za měsícem plyne, a na hodinu strávenou s Bohem jim čas nezbyvá.

Cožpak naše srdce nezačíná chápat, jaká je to potupa, jaká je to neúcta k Bohu, že se odvažují říci, že si nemohu najít čas na společenství

s ním? Začne-li se nám tento hřích jevit jako zřejmý, nebudeme snad s hlubokým studem volat: „Běda mi, neboť jsem ztracený, Bože, buď mi milostiv a odpusť mi tento strašný hřích zanedbávání modliteb.“ Zvažme dále:

2. *Je to příčina nedostatečného duchovního života.* Je to důkaz, že náš život je z větší části stále v moci „těla“. Modlitba je tepem života; podle ní může lékař poznat, v jakém stavu je srdce. Hřích zanedbávání modliteb je pro běžného křesťana či služebníka důkazem, že Boží život v duši je ve smrtelné nemoci a slabosti.

Mnoho se mluví o slabosti církve plnit své poslání, uplatňovat vliv na své členy, vysvobozovat je z moci světa a přivádět je k životu svatého zasvěcení Bohu, a zaznívá kvůli tomu mnoho stížností. Hodně se také mluví o její lhostejnosti k milionům pohanů, které jí Kristus svěřil, aby jim zprostředkovala jeho lásku a spásu. Jaký je důvod, že mnoho tisíc křesťanských pracovníků ve světě nemá větší vliv? Nic kromě tohoto – zanedbávání modlitby v jejich službě. Při vši jejich horlivosti ve studiu a práci pro církev, při vši jejich věrnosti v kázání a rozhovorech s lidmi jim chybí ona ustavičná modlitba, k níž se váže jistý příslib Ducha a moci shůry. Není to nic jiného než hřích zanedbávání modlitby, který je příčinou nedostatku mocného duchovního života! Uvažujme dále:

3. *Strašlivá ztráta, kterou církev trpí v důsledku zanedbávání modliteb duchovního.* Úkolem duchovního je vychovávat věřící k životu modlitby, ale jak to může vedoucí dělat, když sám málo rozumí umění rozmlouvání s Bohem a přijímání hojné milosti od Ducha svatého každý den z nebe pro sebe a pro své dílo? Služebník nemůže dovést sbor výš, než je on sám. Nemůže s nadšením ukazovat cestu nebo vysvětlovat dílo, v němž sám nechodí a nežije.

Kolik tisíc křesťanů téměř nic neví o požehnání modlitebního společenství s Bohem! Kolik je těch, kteří o něm něco vědí a touží po dalším rozšíření tohoto poznání, ale při kázání Slova nejsou vytrvale vyzýváni, aby vytrvali, dokud nedosáhnou požehnání! Důvodem je prostě a jednoduše to, že kazatel tak málo rozumí tajemství mocné modlitby a nedává modlitbě ve své službě místo, které je z povahy věci a z Boží vůle nezbytně nutné. Ó, jaký rozdíl bychom zaznamenali

v našich sborech, kdyby se podařilo přivést služebníky k tomu, aby hřích zanedbávání modliteb viděli ve správném světle a byli od něj osvobozeni! Ještě jednou se zamysleme:

4. *Nemožnost hlásat evangelium všem lidem* – jak nám to Kristus přikázal – dokud tento hřích nepřekonáme a nevyženeme.

Mnozí cítí, že velkou potřebou misie je získání mužů a žen, kteří se odevzdají Pánu, aby v modlitbách usilovali o spásu duší. Bylo také řečeno, že Bůh je dychtivý a schopný vysvobodit a požehnat svět, kdyby jeho lid byl jen ochotný, kdyby byl jen připravený volat k němu dnem i nocí. Ale jak k tomu mohou být sbory přivedeny, pokud nejprve nedojde k celkové proměně služebníků a pokud nezačnou chápat, že nepostradatelnou věcí není kázání, ani pastorační návštěvy, ani církevní práce, ale společenství s Bohem v modlitbě, dokud nebudou oděni mocí z výsosti?

Ó, kéž by nás všechny myšlenky, práce a očekávání týkající se Království přivedly k uznání hříchu zanedbávání modliteb! Bůh nám pomoz ho vykořenit! Bůh nás od něj osvobod' skrze krev a moc Ježíše Krista! Bůh nauč každého služebníka Slova, aby viděl, jak slavné místo může zaujmout, bude-li především zbaven tohoto kořene zla, aby s odvahou a radostí, ve víře a vytrvalosti mohl dále chodit se svým Bohem!

Hřích zanedbávání modliteb! Jeho tíhu nám Pán vkládá na srdce tak těžce, že si neodpočineme, dokud z nás nebude skrze Ježíšovo jméno a moc odstraněn. On to pro nás udělá.

PLURALITA STARŠÍCH A DIAKONŮ

Clifford Pond

Od druhé světové války je obecně zpochybňován každý aspekt života a také církve se začaly zkoumat ve světle Písma. A dotklo se to všeho: našich bohoslužeb a společenství, naší evangelizace a misijní činnosti, stejně jako správy církve.

Například na počátku tohoto (dvacátého – pozn. red.) století bylo nejběžnější, že místní sbor byl veden pastorem se skupinou diakonů. V případě nepřítomnosti pastora se vedoucím často stával církevní tajemník; nyní je však toto uspořádání vážně zpochybňováno a nejvýznamnější změnou je přechod k pluralitě starších.

Tyto změny způsobily v mnoha církvích otřes a znepokojení členové se ptají: „To se lidé v minulosti tak mylili? Vážili jsme si jich a Pán jejich službu požehnal, jak je možné, že se v tomto bodě tak mylili?“

Takové otázky jsou pochopitelné a vždy se musíme mít na pozoru před změnami, které jsou dělané jenom kvůli změnám nebo jen proto, abychom šli s trendy doby. Pán nám žehná navzdory našim nedokonalostem a žádná generace nemá úplné pochopení jakéhokoli aspektu biblické pravdy. Není neúctou ke zbožným lidem minulosti, když se dnes řídíme Písmem, ať už nás vede kamkoli, protože to znamená podřídit se samotnému Pánu. Robin Dowling ve svém článku „Postavení pastora“ popisuje biblický scénář takto:

Nový zákon předpokládá, že každá církev bude mít více než jednoho (staršího), a když prostudujeme otázku starších v Písmu, zjistíme, že důkazy svědčící pro pluralitu jsou naprosto přesvědčivé. Tytéž prameny nás také hodně učí o kvalifikaci a vlastnostech starších.

V mnoha společnostech existoval a v některých stále existuje systém správy, v jehož středu jsou starší místní komunity.

Židé si tento systém vzali s sebou do diaspory. Na některých jiných místech byl tento komunitní model nahrazen správou pro-

střednictvím rady nebo výboru, ale úcta ke stáří přetrvávala a často se používaly tituly odvozené z dřívějších dob. Označení „starší“ se běžně používalo v mnoha oblastech kolem Středozemního moře, a tak není divu, že křesťanské církve převzaly tento systém se vším, co k němu patřilo. V Novém zákoně není žádný záznam o ustanovení institutu staršovstva. Nebylo zapotřebí žádných zvláštních pokynů od Ježíše nebo apoštolů, protože církve měly používat to, co bylo všem známé. Jediná oblast, kterou bylo třeba pokrýt, byla kvalifikace pro výkon této služby. Židovští starší byli zodpovědní za správu a kázeň, nikoli za bohoslužbu; podobně se ani starší v jiných komunitách nezabývali bohoslužbou. Starší církvi se však bohoslužbou zabývají ve velké míře, stejně jako správou a kázní, a proto jsou v pastýřských listech charakterové vlastnosti podstatnou součástí požadavků pro tuto službu.

Z toho je patrné, že správa sborů prostřednictvím skupiny starších byla pro první křesťany přirozená. V moderní době je prakticky každá organizace, každá společnost řízena nějakým výborem, radou nebo orgánem. Protože Nový zákon nestanovuje žádný jiný způsob uspořádání, nemáme žádné oprávnění dělat to nějak jinak. Diákoní byli ustanoveni proto, aby pomáhali starším, nikoli aby je nahrazovali nebo omezovali.

Vedení skupinou starších je ve skutečnosti návratem k praxi přinejmenším některých kongregačních a baptistických církví minulosti. Například baptistický vedoucí z 16. století John Smyth zastával názor, že „Kristus ustanovil ve své církvi dva druhy služebníků: jedny, kteří se nazývají pastýři, učitelé nebo starší, kteří slouží slovem a svátostmi, a druhé, kteří se nazývají diákoní, muži a ženy, jejichž úkolem je sloužit u stolů.“

William Kiffin měl v 17. století „tři velmi schopné a laskavé pomocné duchovní nebo také spolubratry či společné starší, jak se jim někdy říkalo“ (*Stranger than fiction*, B. A. Ramsbottom, Gospel Standard Trust Publications.).

Puritán John Owen napsal: „V jednom městě bylo vícero biskupů v jedné konkrétní církvi (Filipským 1,1)... Tito biskupové, jichž může

být v jedné církvi několik, jsou – pokud jde o úřad – stejného řádu a jsou si rovni v moci a důstojnosti.“

Je těžké dopátrat se toho, proč byla tato praxe opuštěna. Snad v době duchovního úpadku nebyli v církvích vhodní muži, nebo možná trend k „profesionální“ službě vytlačil „laiky“. Velmi často však byli diákoní schopnými muži a prakticky vykonávali službu starších. Ať už byly důvody úpadku vedení skupinou starších jakékoli, je zajímavé číst o zkušenostech Ch. H. Spurgeona, když v roce 1854 začínal svou službu v Londýně. Napsal:

Když jsem přišel do New Park Street, církev měla diákoný, ale žádné starší, a já jsem si na základě studia Nového zákona myslel, že by tam měly být obě skupiny služebníků. Je velmi užitečné, když je můžeme mít – diákoný, aby se starali o všechny světské záležitosti, a starší, aby se věnovali duchovní části práce; toto rozdělení práce poskytuje prostor pro dva různé druhy obdarování a umožňuje dvěma druhům lidí být užitečnými pro církev; a jsem si jistý, že je dobré mít takové dvě skupiny bratří jako služebníky místo jedné skupiny, která musí dělat všechno a která se často stává pány církve místo toho, aby byla jejími služebníky, jimiž by měli diákoní i starší být.

Protože v New Park Street nebyli žádní starší, když jsem četl a vykládal pasáže z Nového zákona, které se týkaly starších, říkával jsem: „To jsou křesťanští pracovníci, kteří zřejmě přestali existovat. V apoštolských dobách měli diákoný i starší, ale církev se od tohoto raného zvyku nějak odklonila. Máme jednoho staršího, který káže – tedy pastora – a od něj se očekává, že bude plnit všechny povinnosti starších.“ Členové sboru se mě tu a tam začali ptát: „Neměli bychom jako církev mít starší? Nemůžeme vybrat některé z našich bratří, kteří jsou způsobilí k tomu, aby tuto službu zastávali?“ Odpovídal jsem jim, že bychom raději neměli narušovat stávající stav věcí, ale někteří nadšení mladí muži řekli, že na členském shromáždění sboru navrhnou, aby byli ustanoveni starší, a nakonec jsme je s jednomyslným souhlasem členů skutečně ustanovili. Nevnucoval jsem jim tuto otázku; pouze jsem jim ukázal, že

je to v souladu s Písmem, a oni pak samozřejmě chtěli, abychom to také uvedli do praxe. („The Full Harvest“, sv. 2, s. 74)

Jaký je biblický důkaz toho, že místní sbory by měly být vedeny více staršími, kterým pomáhají diákoní?

Srovnání Písma s Písmem ukazuje, že pojmy pastýř, starší a dohlížitel (v některých překladech biskup) popisují různé aspekty téže služby v církvi (Sk 14,23; 20,17–28; Fp 1,1; 1Tm 3,1–13; Tt 1,5–9; 1Pt 5,1–4). Pojem pastýř naznačuje pastýřskou a láskyplnou péči ve smyslu vyučování, rad a napravování. Starší – označuje zralost v životní zkušenosti a v aplikaci Písma na život. Dohlížitel – naznačuje odpovědnost a autoritu, byť podléhá vyšší autoritě.

Kdekoli se v Novém zákoně hovoří o těchto vedoucích, je to vždy v souvislosti s místními církvemi a vždy se jedná o skupinu starších nebo skupinu diakonů. Nikdy se nenaznačuje, že by normálně existoval pouze jeden starší nebo jeden diakon.

Z knihy Clifforda Ponda *Jenom služebníci...*

PROČ CÍRKEV OPUSTILA ZPŮSOB VEDENÍ SKUPINOU STARŠÍCH?

Jaroslav Kernal

Clifford Pond v článku *Pluralita starších a diakonů* napsal, že je těžké dopátrat se toho, proč církev opustila pluralitní způsob vedení a nahradila ho vedením jedním mužem, jemuž přiřkla nejružnější označení: pastor, reverend, farář, kazatel, duchovní atd. Chtěl bych přesto krátce ukázat na pár důvodů, proč k tomu došlo a proč tomu tak stále je.

Tradice

Toto je jeden ze stěžejních důvodů, proč je to takhle dneska. Jsou to nakonec i slova Charlesa Spurgeona citovaná Pondem, když říkal lidem ve sboru, aby „nenarušovali stávající řád věcí“. Tradice vedení církve jedním člověkem sahá až do starověku, někam do druhého století po Kristu. A hluboko zakořeněná tradice se jen těžko opouští. O hůře, když věci nějak fungují a v podstatě (kromě učení Písma) není žádný důvod takovou tradici opouštět.

I když Pond poukazuje na některé muže minulosti (Smyth, Kiffin, Owen), pravdou je, že to byli spíše výjimky, které potvrzovaly pravidlo, než že by se jednalo o něco běžného v církvi. Teprve bratrské hnutí v 19. století bylo natolik silným impulzem, že se začalo více mluvit o vedení církve skupinou starších.

Špatné učení

Ruku v ruce s tím, jak se od druhého století ujímalo ustanovování jednoho biskupa nejprve v jedné církvi, později v jednom městě a nakonec nad celou oblastí, začal být tato praxe také teologicky obhajována. Ze Starého zákona se začal do církve vnášet model lévijského kněžství. A teprve reformace 16. století tento model zavrhla ve prospěch všeobecného kněžství věřících. Problém však byl, že to zůstalo pouze

teorií a jen výjimečně to bylo uváděno do praxe. V praxi zůstalo rozdělení na duchovní a laiky.

A co se týče učení, dodnes můžete z úst významných teologů, že v Písmu nenajdeme žádný jasný způsob správy církve. Nenajdeme ho nebo jen nechceme vidět?

Pohodlnost a lenost

Ve skutečnosti je to docela pohodlné, když má má církev jednoho služebníka, od něhož se očekává, že udělá úplně všechno. Obyčejný „laik“ pak může jenom konzumovat to, co mu služebník připravil. Chodí do církve jako do restaurace a když mu přestat chutnat v jedné, prostě si vybere jinou. Kromě toho může přenést zodpovědnost na někoho jiného. Izraelci chtěli po Samuelovi, aby jim ustanovil krále. Král jim řekne, co mají dělat. Život bude jednodušší. „Duchovní“ jim řekne, jak mají žít, co je správné a co je špatné. Už není potřeba hledat Boha a jeho tvář, není potřeba jít do Písma a studovat ho. Zodpovědnost má „autorita“.

Ale je to velmi pohodlné i z druhé strany, ze strany „duchovního“. Má všechno pod kontrolou. Může o všem sám jednoduše rozhodovat a nepotřebuje se dohadovat s někým dalším nebo dlouze hledat jednotu a pokoj. A tak vlastně rád nese celé to velké a těžké břemeno církve na svých bedrech, protože to je prostě jednodušší.

Touha po moci

Takové „autoritě“ se samozřejmě líbí, když je na ni přenesena moc. A leckdy to přímo vyžaduje. Typickým biblickým příkladem je Diotrefés, který „si osobuje právo být mezi nimi první“ a ostatní neuznává (3J 9). Může všechno řídit a všechno kontrolovat a nikdo mu do toho nebude mluvit.

Neexistuje lepší řešení výše uvedených věcí, než je vedení církve skupinou starších, kteří jsou si rovni.

ŽALMY PRO POTĚŠENÍ SRDCE

Jaroslav Kernal

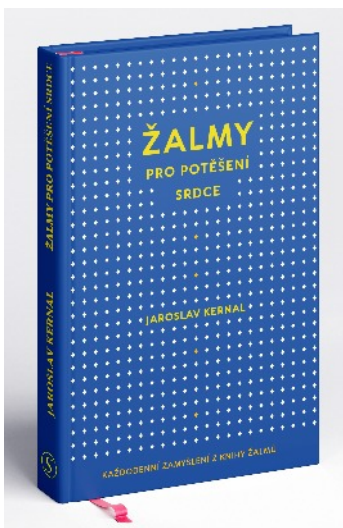
Třista šedesát pět krátkých zamyšlení na na každý den obsažených v této knize postupně prochází knihou Žalmů od začátku do konce. David, ve svých písních a básních vylévá své srdce před Hospodinem, odhaluje svou touhu po Pánu a skrze Ducha svatého ukazuje všem věřícím, jak mohou uctívat Pána v Duchu a v pravdě, jak mohou být opravdoví a sví ve vztahu k Bohu. Proč nezačít nový den chválou, která naplní radostí srdce a potěší Boha?

Rozměr: 110 x 160 mm

Pevná s přebalem a záložkou

Počet stran: 212

Cena: 365,00 Kč

www.eshop.solideogloria.cz

Vnímám bytostnou potřebu zaměřit se na Boha hned po probuzení. Předat Bohu den, který mi on z milosti daroval. Ne vždy se mi to však podaří... Myslím si, že tato kniha z pera mého dlouholetého přítele a bratra v Kristu tomuto účelu dobře poslouží. Nejen mně, ale i celé mé rodině. A věřím, že i vám, kteří se do ní začtete. Kratičká zamyšlení nad kratičkými výňatky z té nejlepší modlitební knihy pod sluncem: To jsou Žalmy pro potěšení srdce. Kratičká zamyšlení, která nás povedou přímo k Ježíši Kristu.

Petr Kulík, farář FS ČCE v Javorníku nad Veličkou

© *Spolek Soli Deo Gloria*

www.solideogloria.cz

Praha 2023